

Groot tekort aan werktuigen voor de Zuivelindustrie

De moeilijke situatie, waarvoor vele bedrijven en fabrieken zich na het beëindigen der oorlogshandelingen zagen geplaatst, deed zich ook gevoelen in de zuivelindustrie. Gedurende den oorlog was er een groote achterstand ontstaan in de apparatuur, daar invoer van werktuigen uit het buitenland vrijwel onmogelijk was. Bovendien verminderde de capaciteit van eenige fabrieken als gevolg van oorlogshandelingen. Ook door slijtage en veroudering der apparatuur werd de capaciteit uiteraard ongunstig beïnvloed.

De tijdens den oorlog beschikbaar gestelde hoeveelheden ijzer en staal voor de fabricage van bepaalde zuivelwerktuigen, die ook vóór 1940 in ons land werden vervaardigd, konden slechts voor een zeer gering gedeelte in de behoeften voorzien. Dit materiaal moest overigens in hoofdzaak worden gebruikt voor de herstelwerkzaamheden en voor den aanleg van pijpleidingen. Wel zijn melkopslagtanks vervaardigd, waaraan door de invoering van de standaardisatie in 1940 een groot tekort was ontstaan.

Op het tijdstip der bevrijding was uiteraard het tekort aan werktuigen, welke in ons land niet of in onvoldoende mate kunnen worden gefabriceerd, het grootst. Vooral aan centrifuges en pasteurs en daarnaast aan condens-installaties, automatische flesschenspoel- en vulmachines, automatische boter-inpakhachines en machines voor de bereiding en verpakking van korstlooze kaas bestond behoefte.

Na de bevrijding heeft het *Bedrijfschap voor Zuivel* in overleg met de betreffende Rijksbureaux terstond stappen ondernomen om hierin verbetering te brengen. De moeilijkheden bij den invoer van ijzer en staal vormen evenwel een groote belemmering voor de binnenland-sche fabricage, zoodat de Nederlandsche machinefabrieken nauwelijks in staat zullen zijn de dringende orders uit te voeren. Er bestaat een mogelijkheid, dat uit Denemarken een aantal pasteurs en centrifuges zal kunnen worden ingevoerd. Uit Zweden zijn er recent ongeveer 40 centrifuges aangekomen.

Engeland leverde 15 roestvrije stalen pasteurs en stelde 'n grootere hoeveelheid voor dit jaar in het vooruitzicht. In de handelsovereenkomst met Zwitserland kon slechts weinig plaats worden ingeruimd aan de levering van zuivelwerktuigen, daar de import van melkbussen uit dit land moest voorgaan. Niettemin zullen enkele automatische inpakhachines en werktuigen voor de bereiding van gesmolten kaas kunnen worden ingevoerd en een verhooging van dit aantal in de toekomst is niet uitgesloten. Duitsland, voorheen de leverancier van bekende merken centrifuges, pasteurs, boter-inpakhachines en flesschen spoel- en vulmachines, is thans uitgeschakeld.

Hoewel in vakkringen belangstelling bestaat voor de nieuwste technische vindingen op het gebied van zuivelwerktuigen in de Vereenigde Staten, kan op dit, oogenblik ook import uit Amerika door de lange leveringstermijnen, niet in het huidige tekort aan bovengenoemde werktuigen hier te lande voorzien.

Voor den oorlog kwamen uit de Vereenigde Staten overigens slechts weinig zuivelmachines naar Nederland.

Dit is in nog sterkere mate het geval met Tsjecho-Slowaaksche zuivelmachines, die hier vrijwel onbekend zijn.

Door het dringend tekort aan tankruimte moesten uit België – welk land eerder als afnemer, dan als leverancier van zuivelwerktuigen moet worden beschouwd – een aantal aluminium melkopslagtanks worden ingevoerd, daar deze niet tijdig in Nederland vervaardigd konden worden.

Ofschoon er geleidelijk meer ijzer en staal beschikbaar komt en ook de import van roestvrij staal, naar verwacht wordt, binnenkort zal verbeteren, is de capaciteit der Nederlandsche fabrieken voor zuivelwerktuigen niet groot genoeg om tijdig in de behoefte te voorzien. Invoer uit het buitenland, ook van machines, die bij aanvoer van voldoende grondstoffen in ons land gemaakt zouden kunnen worden, is thans onvermijdelijk om de vervaardiging onzer zuivelproducten te garanderen.